

Briselē, 31.1.2020.
COM(2020) 43 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

**PAR IETEIKUMIEM, KURUS SNIEGUSI LIETPRATĒJU AUGSTA LĪMEŅA GRUPA PAR EIROPAS
FINANŠU ARHITEKTŪRU ATTĪSTĪBAI**

Ievads

Padome savos 2019. gada 5. decembra secinājumos par Eiropas finanšu arhitektūras attīstībai stiprināšanu aicināja Komisiju sadarbībā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) rīkoties, lai izpildītu vairākus ieteikumus, ko sniegusi Lietpratēju augsta līmeņa grupa¹ (Lietpratēju grupa — LG). Minētajos ieteikumos ir izklāstīts, kādi pasākumi ir jāveic, lai ārējo ieguldījumu sistēmu padarītu elastīgāku un efektīvāku. Šajā kontekstā Padome ir jo īpaši aicinājusi Eiropas Komisiju un EĀDD līdz 2020. gada janvāra beigām ziņot tai par to, kādi pasākumi ir jāveic, lai stiprinātu Eiropas finanšu arhitektūru ilgtspējīgai attīstībai². Šā ziņojuma mērķis ir attiecībā uz katru Padomes secinājumu izklāstīt, kā Komisijas dienesti un EĀDD, atbalstot Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos / Komisijas priekšsēdētājas vietnieku (Augsto pārstāvi un priekšsēdētājas vietnieku — AP/PV), plāno nodrošināt atbilstošus turpmākus pasākumus.

Padomes secinājumos ir norādīts, ka LG atzīst to, ka Eiropas finanšu arhitektūra attīstībai ir jāpadara spēcīgāka, elastīgāka, integrētāka, saskaņotāka un tāda, kas ir politikas virzīta un spējīga reaģēt uz klimata pārmaiņām un attīstības vajadzībām, jo īpaši Āfrikā un kaimiņreģionos. Padome apstiprināja vairākus LG ziņojumā ierosinātos īstermiņa pasākumus un izklāstīja, kādai būtu jābūt turpmākajai rīcībai, lai sagatavotu politisku pārdomu dokumentu par iespējamo institucionālo reformu³. Padome savos secinājumos vispirms uzsvēra to, ka ES dalībvalstīm sadarbībā ar Eiropas Komisijas dienestiem un EĀDD ir jārīkojas, lai labāk koordinētu ES nostāju daudzpusējos attīstības forumos un iestādēs un tādējādi paustu saskaņotu un ietekmīgu ES viedokli.

Trīs pamatjomas, kurās ir veicami uzlabojumi, kā izklāstīts šajā ziņojumā par turpmākiem pasākumiem, pamatojoties uz Padomes secinājumiem, ir šādas: i) koordinācija un saskaņotība starp dalībniekiem attīstības jomā; ii) komunikācija un informēšana; iii) spēja, darbības nodrošināšana un iekšējā koordinācija. Visās šajās jomās jau ir uzsākta vairāku ieteikto pasākumu īstenošana, veicot dažādas stratēģiskas, politiskas vai operatīvas darbības, vai arī šādus pasākumus ir paredzēts īstenot, izmantojot ierosināto kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI)⁴.

Turklāt Komisija savā 2018. gada 12. septembra paziņojumā⁵ "Ceļā uz efektīvāku finanšu arhitektūru ieguldījumiem ārpus Eiropas Savienības" atgādina, ka ES ir jābūt "elastīgai un gatavai pielāgot un vēl vairāk attīstīt savus finanšu instrumentus un politikas rīkus ieguldījumiem ārpus ES, tādējādi papildinot savu tradicionālo instrumentu kopumu sadarbībai attīstības jomā, lai izpildītu savas tālejošās saistības attiecībā uz ilgtspējīgu attīstību", un uzskata, ka vajadzība īstenot lielākas sadarbības pieeju ir neatliekama prioritāte. Pēc minētā paziņojuma Komisija rīkoja divas sanāksmes — 2018. gada oktobrī un 2019. gada janvārī —, kurās piedalījās dalībvalstis un to attīstības finansēšanas iestādes (AFI), starptautiskās finanšu iestādes (SFI) un Eiropas Parlaments un kurās galvenā uzmanība tika pievērsta tam, kā panākt efektīvāku finanšu arhitektūru ieguldījumiem

¹ https://www.consilium.europa.eu/media/40967/efad-report_final.pdf.

² Padomes secinājumi par Eiropas finanšu arhitektūras attīstībai stiprināšanu, 25. punkts.

³ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2019/12/05/financial-architecture-for-development-council-adopts-conclusions-on-the-way-forward>.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/procedure/LV/2018_243

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=COM:2018:0644:FIN>.

ārpus ES. Komisija joprojām ir gatava veikt turpmākus pasākumus, kā izklāstīts šajā ziņojumā, un atzinīgi novērtē Padomes secinājumus un LG ieteikumus par efektīvākas finanšu arhitektūras izveidi.

1. pamatjoma: koordinācija un saskaņotība starp attīstības dalībniekiem, pasākumi, kurus Komisijas dienesti un EĀDD jau ir veikuši, un pasākumi, kuri tiem vēl ir jāīsteno

Padomes 18. secinājums. MUDINA Eiropas Komisiju un EĀDD, tostarp ar ES delegāciju tīkla starpniecību, pastiprināt centienus Eiropas sniegtās attīstības finansēšanas dalībnieku koordinēšanā partnervalstīs, cita starpā veicot kopīgu daudzgadu plānošanu valstu līmenī sadarbībā ar dalībvalstīm, attīstot valstu platformas, kā tas ierosināts arī G20 Izcilu personību grupas ziņojumā, un ar reģionālo investīciju struktūru starpniecību, atzīstot citus mehānismus, tādējādi apvienojot visus attiecīgos partnerus un maksimāli palielinot ietekmi uz attīstību un partnervalstu līdzdalību. To varētu veicināt, cita starpā vairāk saskaņojot visu attiecīgo attīstības finansēšanas dalībnieku ziņošanas praksi.

Eiropas Komisija un AP/PV ar EĀDD un ES delegāciju atbalstu strādā, lai stiprinātu un veicinātu koordināciju starp dažādajiem Eiropas attīstības finansēšanas dalībniekiem partnervalstīs.

Viens no šādu centienu piemēriem ir ES ārējo investīciju plāns (ĀIP), kas tika ieviests 2017. gadā. ĀIP pamatā ir finansējuma apvienošanas darbību veiksmīga īstenošana, un tas ir nozīmīgs ES instruments ilgtspējīgas attīstības veicināšanai un turpmākai ieguldījumu sekmēšanai partnervalstīs ES kaimiņreģionos un Subsahāras Āfrikā. Komisija ir sākusi tādu jaunas paaudzes finanšu instrumentu izvēšanu, kuru pamatā ir riska dalīšana (izmantojot garantijas no ES budžeta), lai mudinātu gan publiskos, gan privātos ieguldītājus ieguldīt ievērojamus papildu līdzekļus. ĀIP apvieno ES ārējos dalībniekus (Komisiju, AP/PV un ES delegācijas), dalībvalstis un to vēstniecības, finanšu iestādes un privāto sektoru, vienlaikus sniedzot ieguldījumu arī Āfrikas un Eiropas ilgtspējīgu investīciju un darbvietu alianses⁶ un Eiropas kaimiņattiecību politikas mērķu sasniegšanā.

ĀIP sastāv no trim pīlāriem. Pirmais pīlārs (I pīlārs) ir finansējums. Izmantojot budžeta garantijas, ES kopīgi uzņemas risku un, īstenojot finansējuma apvienošanas projektus, sedz daļu no attīstības projekta izmaksām, apvienojot ES finansiālo atbalstu (dotācijas) ar aizdevumiem, pašu kapitālu vai garantijām no citiem publiskiem un privātiem finansētājiem.

Minētā plāna otrais pīlārs (II pīlārs) ir tehniskā palīdzība. No šīs palīdzības līdzekļiem finansē to ekspertu pakalpojumus, kuri palīdz izstrādāt jaunus projektus, nodrošina vietējiem un ES uzņēmumiem iespēju izstrādāt darījumdarbības plānus un atbalsta valdības reformu ieviešanā. Lai ieguldījumi tiktu īstenoti praksē, ES sniedz tehnisku palīdzību nolūkā atbalstīt garantiju īstenošanu un rentablu projektu sagatavošanu. Tehniskā palīdzība ir svarīga arī tāpēc, lai palielinātu publisko iestāžu spēju uzlabot ieguldījumu vidi. Kopš 2017. gada ES saskaņā ar ĀIP ir piesaistījusi tehnisko

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1537433689163&uri=CELEX:52018DC0643>.

palīdzību vairāk nekā 500 miljonu EUR apmērā, lai atbalstītu dzīvotspējīgu projektu definēšanu un kvalitātes uzlabošanu atbilstīgi garantiju un finansējuma apvienošanas darbībām.

Minētā plāna pēdējais pīlārs (III pīlārs) ir atbalsts ieguldījumu videi. ES cieši sadarbojas ar valdībām partnervalstīs, lai palīdzētu tām uzlabot pamatapstākļus, kurus ieguldītāji ņem vērā, veicot savus finanšu vērtējumus un pieņemot lēmumus. ES arī palīdz veidot kontaktus starp valdībām, uzņēmumiem un finanšu iestādēm, lai tiktu pārrunātas problēmas ieguldījumu jomā.

Ar *NDICI* priekšlikumu tiek mēģināts vairākus esošos ārējos finanšu instrumentus integrēt vienā instrumentā, lai, īstenojot kopējus procesus un pārvaldību, tiktu saskaņota attīstības prakse un uzlabota politikas saskaņotība. Budžeta garantijas pirmo reizi tiks ieplānotas kopā ar visiem pārējiem palīdzības veidiem (ierosinātās *NDICI* regulas 12. panta 1. punktā ir paredzēts, ka “[a]ttiecībā uz ģeogrāfiskajām programmām šīs regulas īstenošanu veic, izmantojot daudzgadu valsts un daudzvalstu indikatīvās programmas”). Turklāt priekšlikumā ir arī paredzēts, ka kopīgai plānošanai turpmāk būs lielāka loma. *NDICI* regulas 10. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka “[k]opīga plānošana ir vēlāmā pieeja attiecībā uz valsts plānošanu. Kopīga plānošana vajadzības gadījumā ir pieejama citiem līdzekļu devējiem”.

Komisijas dienesti un EĀDD ir iestājušies par kopīgu plānošanu kā līdzekli, ar ko mazināt plaisu starp Savienību, tās dalībvalstīm un ES attīstības partneriem attīstības atbalsta īstenošanā partnervalstīs, lai maksimāli palielinātu ES ārējās darbības ietekmi. Kopīga plānošana būs vēlmais risinājums atbilstīgi *NDICI* regulai. Mērķis cita starpā ir veidot ar dalībvalstīm kopīgu pieeju ĀIP III pīlāra īstenošanā, lai padziļinātu turpmāku koordināciju un sinerģiju attiecībā uz notiekošajām un plānotajām darbībām, uzlabojot ieguldījumu vidi, pamatojoties uz vietējiem koordinācijas mehānismiem un dalībvalstu īpašajām zinātnības jomām un tīkliem, piemēram, platformas “Ilgtspējīga uzņēmējdarbība Āfrikai” (*SB4A*) ietvaros. Turklāt dalībvalstis var palīdzēt īstenot būtisku lomu Eiropas uzņēmumu, tirdzniecības kameru, tirdzniecības un ieguldījumu veicināšanas aģentūru, attīstības aģentūru un attīstības finansēšanas iestāžu mobilizēšanā. Būtu arī jāatzīmē, ka ES ir Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) un Pasaules Bankas (PB) lielākais partneris tehniskās palīdzības sniegšanā, lai palīdzētu jaunattīstības valstīm sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM). ES pamanāmība šajā ziņā būtu jāuzlabo.

Kopš 2006. gada deviņi ieguldījumu mehānismi⁷, kas paredzēti finansējuma apvienošanas darbībām, tika izmantoti ar mērķi piesaistīt papildu finansējumu, lai sasniegtu ES attīstības mērķus. Padomes vada Eiropas Komisija, un to sastāvā ir pārstāvji no Komisijas, AP/PV un ES dalībvalstīm (ar AFI kā novērotājām), apvienojot ieinteresētās personas un vēl vairāk saskaņojot politikas un ieguldījumu intereses. Kopš 2007. gada ar šiem reģionālajiem ieguldījumu mehānismiem tika piesaistīti līdzekļi vairāk nekā 50 miljardu EUR apmērā ar ES ieguldījumu aptuveni 4,5 miljardu EUR apmērā, ļaujot finansēt vairākus simtus projektu galvenokārt enerģētikas, vides un transporta nozarē. Turklāt finansējuma apvienošana palīdzēja atbalstīt notiekošās reformas daudzās valstīs un nozarēs, kurās tā

⁷ Āfrikas Infrastruktūras trasta fonds, Āfrikas investīciju platforma, Āzijas ieguldījumu mehānisms, Vidusāzijas ieguldījumu mehānisms, Klusā okeāna valstu ieguldījumu mehānisms, Latīņamerikas ieguldījumu mehānisms, Karību jūras reģiona ieguldījumu mehānisms, kaimiņattiecību politikas ieguldījumu mehānisms un Rietumbalkānu ieguldījumu sistēma.

tika izmantota, jo fiziskie ieguldījumi tika papildināti ar politikas līmeņa apspriedēm, tehnisko palīdzību un konsultāciju pakalpojumiem.⁸

Viens no piemēriem, kas raksturo reģionālo ieguldījumu mehānismus, ir 2009. gadā ieviestā Rietumbalkānu ieguldījumu sistēma (*WBIF*), kas darbojas kā reģionāla platforma sešām valstīm un apvieno ES, SFI, dalībvalstis, citus līdzekļu devējus un partnervalstis vienotā platformā, kurā divreiz gadā tiek apspriestas stratēģiskās prioritātes šajā reģionā, kā arī vienots prioritāru ieguldījumu process. *WBIF* pievienotā vērtība izpaužas tādējādi, ka tiek nodrošināta saziņas un ziņošanas darbību saskaņošana starp dažādajiem partneriem (piem., sagatavojot uztraudzības ziņojumu, *WBIF* gada ziņojumu, veicot *WBIF* tīmekļa vietnes pārvaldību). *WBIF* finansē prioritāru infrastruktūras projektu sagatavošanu un īstenošanu Rietumbalkānos, izmantojot dotācijas no Savienības budžeta un 20 divpusējiem līdzekļu devējiem, aizdevumus no iesaistītajām finanšu iestādēm, kā arī valsts finansējumu. Kopš 2009. gada *WBIF* ir atbalstījusi 172 projektus par aptuveno projektu vērtību 18,3 miljardi EUR, piešķirot arī dotācijas kopā 1 miljarda EUR apmērā⁹.

Par pamatu izmantojot reģionālo ieguldījumu mehānismu panākumus un ņemot vērā ieteikumus, ko sniegusi G20 Izcilu personību grupa pasaules mēroga finanšu pārvaldības jautājumos, Komisija turpinās darbu, sadarbojoties ar *NDICI* regulas priekšlikumā paredzētajām reģionālajām operatīvās darbības padomēm, kas palīdz apvienot visus attiecīgos partnerus, tādējādi maksimāli palielinot gan ietekmi uz attīstību, gan partnervalstu līdzdalību. Minētās reģionālās operatīvās darbības padomes sniegs atzinumus par budžeta garantijām, kā arī finansējuma apvienošanas darbībām, ko ierosinājušas finanšu partneriēstādes saistībā ar Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+) laikposmam pēc 2020. gada¹⁰.

NDICI līmenī kopumā *NDICI* komitejas loma palīdzēs nostiprināt “ES politikas centru”, sapulcinot Komisiju un dalībvalstis, lai apspriestu galvenos lēmumus par daudzgadu indikatīvajām programmām, rīcības plāniem un pasākumiem¹¹. Attiecīgā gadījumā plānošanas gaitā notiks apspriedes arī ar citiem partneriem. Turklāt pārvaldības padomes EFIA+ ietvaros konsultēs par vispārējo stratēģisko virzienu.

ES delegācijas var veicināt valstu platformu darbību un var darboties kā kontaktpunkti, regulāri apspriežoties ar dalībvalstīm un to AFI, vietējām ieinteresētajām personām, SFI un (attiecīgā gadījumā) valdībām. Turklāt ĀIP III pīlārs ir vērsts uz regulējuma reformām ar mērķi uzlabot ieguldījumu vidi. Šajā darbā tiek izmantots strukturēts dialogs ar privāto sektoru, lai ietvertu tā skatījumu attiecībā uz darījumdarbības ierobežojumiem un prioritārajām reformām.

⁸ Galīgais ziņojums par finansējuma apvienošanas mehānismu novērtējumu, 2016. gada decembris, sk. tālāk 12. zemsvītras piezīmi.

⁹ https://wbif.eu/storage/app/media/Library/1.%20Governance/WBIF%20at%20a%20Glance%20Final_Nov19.pdf.

¹⁰ EFIA+ reģionālās operatīvās darbības padomes ir plānots sasaukt šādiem reģioniem, kā definēts ierosinātajā *NDICI* regulā: kaimiņvalstīm; Subsahāras Āfrikai; Āzijai un Klusā okeāna reģionam; Ziemeļamerikai, Dienvidamerikai un Karību jūras reģionam. Lai pārvaldītu resursus no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta III, kas izmantojams ar EFIA+ starpniecību, par pamatu tiks izmantotas Rietumbalkānu ieguldījumu sistēmas esošās struktūras.

¹¹ Sk. ierosinātās *NDICI* regulas I nodaļu (“Plānošana”).

Komisija arī strādās, lai nodrošinātu visu attiecīgo dalībnieku un ieinteresēto personu iesaisti un atbalstītu valstis tādu integrētu valsts finanšu sistēmu izveidē, kas ir svarīgas visu pieejamo finanšu resursu (oficiālās attīstības palīdzības (OAP), ieguldījumu, vietējo resursu, naudas pārvedumu u. c.) apzināšanai, ietekmes uz attīstību maksimālai palielināšanai un partnervalstu līdzdalības nodrošināšanai. Tādējādi tiks nodrošināta šo platformu efektivitāte.

Padomes 19. secinājums. AICINA Eiropas Komisiju stiprināt savu esošo attīstības finansēšanas spēju atbilstīgi savai kompetencei izvērtēt projektu un investīciju priekšlikumu atbilstību ES politikai.

Eiropas Komisija turpina strādāt, lai stiprinātu savu attīstības finansēšanas spēju izvērtēt ieguldījumu programmu priekšlikumus un to atbilstību ES politikai.

Tomēr Komisija atzīst, ka to garantiju ievērojamā palielinājuma dēļ, kuras ir jāpārvalda Komisijai EFIA+ ietvaros, iespējams, nākotnē būs nepieciešams stratēģiski pārdaļīt un pat palielināt tās cilvēkresursus, darbinieku kategorijas un attiecīgos profilus, lai pastiprinātu attiecīgo darbības nozaru spēju un nodrošinātu pienācīgu politikas koordinēšanu nolūkā uzturēt pietiekamu saikni starp ES atbalstītajiem ieguldījumiem, politikas reformām, ko ES veicina partnervalstīs, un saistītajiem spēju veidošanas centieniem.

Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam Komisija pārraudzīja Eiropas Investīciju bankas (EIB) ārējo aizdevumu mandātu (budžeta garantijas segums līdz 32,3 miljardiem EUR) un ieviesa Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), iesaistot 28 apstiprinātas budžeta garantijas ar kopējo segumu 1,5 miljardi EUR. Izmantojot šo jauno instrumentu, Komisija ir attīstījusi iekšējo zinātību ieguldījumu programmu priekšlikumu izvērtēšanā. Laikposmam pēc 2020. gada ir ierosināts būtiski palielināt budžeta garantiju izmantojumu, lai piesaistītu lielākus privātos ieguldījumus ES politikas mērķu atbalstīšanai. EFIA+ ietvaros Komisija plāno sadarboties ar vairākām finanšu iestādēm, nodrošinot budžeta garantijas 45 miljardu EUR apmērā, kas varētu segt līdz 500 miljardu EUR ieguldījumu attīstības finansēšanas projektos. Turklāt Komisija turpinās sniegt ieguldījumu finansējuma apvienošanas darbību veikšanai finanšu partneriestādēs, piemēram, tehniskās palīdzības dotācijas, ieguldījumu dotācijas vai riska kapitālu.

Šajā ziņā ir lietderīgi atzīmēt, ka Komisijas finansējuma apvienošanas mehānismi 2016. gadā saņēma daudzsoļošu ārējo novērtējumu¹² un ka tos atzinīgi novērtēja arī Eiropas Revīzijas palāta, kas 2014. gadā publicēja pozitīvu ziņojumu par finansējuma apvienošanu¹³. Minētajā novērtējumā bija secināts, ka finansējuma apvienošana ļauj ES iesaistīties plašāk un ar stratēģiskām priekšrocībām, jo īpaši atbalstot lielus infrastruktūras projektus un sadarbojoties ar valstīm, kurās notiek pāreja uz vidēju ienākumu statusu. Daudzos gadījumos finansējuma apvienošana ir radījusi būtisku pievienoto vērtību ES uz dotācijām balstītajai sadarbībai attīstības jomā, kā arī radījusi pievienoto vērtību SFI

¹² *Analysis for Economic Decisions (ADE)*, Bhul-Nielsen et al., *Evaluation of Blending* (2016. gada decembris), https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/evaluation-blending-volume1_en.pdf.

¹³ Eiropas Revīzijas palāta, "ES ārpolitikas atbalstam paredzētās reģionālo ieguldījumu mehānismu dotāciju un finanšu iestāžu aizdevumu apvienošanas efektivitāte" (2014), https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_16/SR14_16_LV.pdf.

aizdevumu operācijām. Turklāt pašlaik tiek veikts pirmais EFIA novērtējums atbilstīgi EFIA regulas 17. pantam¹⁴.

Komisija piesaista papildu resursus, lai paplašinātu savu zinātību attīstības finansēšanas jomā, jo īpaši attiecībā uz atbalstu privātā sektora ieguldījumiem, gan galvenajā mītnē, gan ES delegācijās, lai nodrošinātu, ka tā izpilda savu pienākumu aizsargāt Savienības budžetu, vienlaikus sekmējot ES sadarbības fondu ietekmi uz attīstību. Turklāt Komisija palielina savu spēju un zinātību finansējuma jomā, paplašinot personāla apmācību par attīstības finansēšanu un projektu finanšu pārvaldību un pilnveidojot to savu darbinieku prasmes, kuri specializējušies finanšu instrumentu juridiskajos, finanšu un budžeta aspektos. Komisija arī turpinās uzņemt no SFI norīkotos ekspertus, kuri ir specializējušies operāciju riska parametru uzraudzībā. Šī uzlabotā spēja palīdzēs Komisijai labāk aizsargāt ES budžetu un labāk pārvaldīt to riska darījumu paredzamo palielinājumu, uz kuriem attieksies budžeta garantijas pēc 2020. gada.

Turklāt Komisija, sadarbojoties ar SFI/AFI ekspertiem un citiem partneriem, izstrādā speciālu programmatūru, kas palīdzēs modelēt riskus, atbilstīgi EFIA+ garantijai, atzīstot īpašās problēmas jaunattīstības un pārejas procesa valstīs un par pamatu izmantojot datus no Vispārējās jaunietekmes tirgu risku datubāzes (GEM). Minēto programmatūru ir paredzēts nodot pastiprinātas to riska pārvaldības speciālistu grupas rīcībā, kuri tiks norīkoti uz Komisiju (Garantiju tehniskās novērtēšanas grupa plus, GTNG+). Ekspertu konsultāciju sniegšana par riska profilu un garantiju atlīdzību uzlabos Komisijas spēju identificēt to ieguldījumu projektu portfeļus, kuri ir jāgarantē. Turklāt ir plānots pieņemt darbā pieredzējušu riska pārvaldības speciālistu, kurš vadīs GTNG+.

Visbeidzot, ir sagatavoti plāni ES delegāciju apmācībai par budžeta garantijām un inovatīvu finanšu instrumentu izmantošanu; tie tiek pilnveidoti, lai tos īstenotu atbilstīgi jaunajām finanšu cikla prioritātēm 2021.–2027. gadam.

Padomes 20. secinājums. UZSVĒR, ka ES dalībvalstīm sadarbībā ar Eiropas Komisiju ir jāstiprina esošie mehānismi un, ja nepieciešams, jācenšas panākt labāku ES nostājas koordinēšanu daudzpusējos attīstības forumos un iestādēs, jo tas ļautu paust saskaņotāku ES viedokli. Tam būtu jāietver arī stratēģiski svarīgu jautājumu koordinēšana, jo īpaši ERAB padomē.

Eiropas Komisija un AP/PV piekrīt, ka Eiropas ietekme daudzpusējos attīstības forumos un iestādēs ir lielāka, ja ES pauž saskaņotu viedokli. Ir pierādījies, ka kopīga plānošana ir efektīva, un tā tiks pilnveidota atbilstīgi NDICI regulai, kurā ir ierosināts, lai kopīga plānošana būtu “vēlamā pieeja”¹⁵.

Lai strukturētu ES politikas mērķu un prioritāšu koordināciju ES līmenī un nodrošinātu kopīgas apspriedes, kas var veicināt Eiropas nostājas saskaņotību dažādajās SFI un daudzpusējās attīstības bankās (DAB), varētu ierosināt rīkot ikgadēju sanāksmi, lai sapulcinātu dažādos pārstāvjus un ieinteresētās personas no:

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/publications/regulation-establishing-european-fund-sustainable-development-efsd-efsd-guarantee-and-efsd-guarantee-fund_en

¹⁵ 10. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

- dalībvalstīm SFI/DAB padomēs, t. i., izpilddirektorus;
- attiecīgajām ES dalībvalstu ministrijām (t. i., ārlietu/attīstības un finanšu ministrijām);
- attiecīgajiem Komisijas dienestiem / EĀDD.

Turklāt Komisija uzskata, ka ir lietderīgi uzlabot Padomes darba grupu vai citu komiteju kā strukturēta kanāla izmantošanu, ar kura starpniecību dalībvalstis koordinētu stratēģiskus jautājumus, kas ir būtiski daudzpusējām finanšu organizācijām. Varētu izvērst līdzšinējo pieredzi, kas gūta saistībā ar Pasaules Bankas grupu (PBG), Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (ERAB) vai Āzijas Infrastruktūras investīciju banku (AIIB), sadarbojoties ar kurām Ekonomikas un finanšu komitejā (EFK) un tās Starptautiskā Valūtas fonda apakškomitejā (SCIMF) tika rīkotas apspriedes par nostāju koordinēšanu.

Būtiska loma var būt arī ES delegācijām pilsētās, kurās tiek uzņemtas daudzpusējās organizācijas, un SFI/DAB, regulāri sasaucot koordinācijas sanāksmes ar Eiropas izpilddirektoru vai citu attiecīgu ES dalībvalstu pārstāvju piedalīšanos, lai varētu labāk pārrunāt un saskaņot Eiropas nostāju padomēs.

Padomes 21. secinājums. AICINA Eiropas Komisiju regulāri rīkot Eiropas sniegtās attīstības finansēšanā un īstenošanā iesaistīto partneru tikšanās, lai veicinātu stratēģiju un pieeju saskaņošanu attīstības finansēšanas jomā.

Komisijas dienesti — sadarbībā ar EĀDD un arī ar ES delegāciju starpniecību — strādā, lai veicinātu stratēģiju un pieeju saskaņošanu starp Eiropas attīstības finansēšanas un īstenošanas partneriem.

Lai sapulcinātu galvenās starptautiskās un Eiropas AFI nolūkā pārrunāt paraugpraksi, pieeju izvēšanu un labāku koordināciju par labu ES ārējai sadarbībai, tiek izmantoti dažādi sadarbības veidi — gan platformas, piemēram, ES platforma ārējās sadarbības apvienošanai (EUBEC)¹⁶, gan praktisku sadarbības tīkls, gan arī finansējuma apvienošanas platformu tehniskās palīdzības sanāksmes (TPS). Šajās sanāksmēs, kas notiek visa gada gaitā dažādās vietās papildus SVF un Pasaules Bankas divreiz gadā rīkotajām sanāksmēm, parasti piedalās attiecīgās iestādes, piemēram, PBG, SVF, ERAB, EIB, Āfrikas Attīstības banka (AfDB), Āzijas attīstības banka (ADB), Amerikas Attīstības banka (IDB) un ES dalībvalstu attīstības aģentūras. Komisija dialogā iesaista arī jaunas attīstības bankas, piemēram, Āzijas Infrastruktūras investīciju banku (AIIB), Jauno attīstības banku (NDB), Islāmisko Attīstības banku (IsDB), lai izpētītu sadarbības un partnerības jomas.

Komisija katru gadu organizē augsta līmeņa dialogus ar vairākām SFI, piemēram, SVF, AfDB, ADB, IDB un PBG (tā dēvēto “Deep Dive” dialogu ietvaros). Komisija vairākus no šiem augsta līmeņa partneriem sapulcināja 2020. gada 22. janvārī EFIA Stratēģiskās padomes sanāksmē un plāno vēlreiz sapulcināt šos partnerus gaidāmajā ĀIP konferencē martā. Kaimiņattiecību un paplašināšanās

¹⁶ Ārējās sadarbības ekspertu platforma, kas tika izveidota 2011. gadā un kuras vispārējais mērķis ir uzlabot ES attīstības un ārējās sadarbības apvienošanas mehānismu kvalitāti un efektivitāti, pienācīgi ņemot vērā politikas sistēmas, kas reglamentē ES attiecības ar dažādajām partnervalstīm, jo īpaši ES attīstības, kaimiņattiecību un paplašināšanās politiku.

komisārs katru gadu rīko uzlabotas sadarbības augsta līmeņa tikšanos ar EIB, ERAB, SVF, PB un Starptautisko Finanšu korporāciju (*IFC*), kas ir PBG dalībniece. Šī uzlabotas sadarbības iniciatīva tika uzsākta 2015. gadā un ir sniegusi dalībniekiem iespēju organizēt kopīgas misijas un kopīgas politikas dialoga darbības ar vairākām partnervalstīm atsevišķās darba jomās.

Vēl viena platforma, kas pieejama Komisijai, ir kopējs nolīgums par uzlabotu sadarbību un koordināciju. Kopēji nolīgumi veicina augstākās vadības apspriedes, ģeogrāfiskas sanāksmes operatīvā un stratēģiskā līmenī, kā arī tematiskas un *ad hoc* sanāksmes, aptverot dažādas nozares, piemēram, transportu un digitalizāciju. Rīkojot šīs konferences un informēšanas pasākumus, Komisija veicina sadarbību starp ES un tās partneriem kopējo stratēģisko prioritāšu īstenošanā. Kopējā piezīmē par uzlabotu sadarbību un koordināciju, par kuru Komisija un EIB vienojās 2018. gadā, ir paredzētas regulāras augstākās vadības apspriedes, ģeogrāfiskās sanāksmes operatīvā un stratēģiskā līmenī, kā arī tematiskas un *ad hoc* sanāksmes, aptverot dažādas nozares, piemēram, transportu un digitalizāciju. Mērķis ir pastiprināt politikas koordināciju ar EIB visā projekta ciklā — no identifikācijas līdz īstenošanai.

Partnervalstu līmenī Eiropas AFI tiek regulāri aicinātas piedalīties ĀIP informēšanas misijās un darījumdarbības forumos. 2019. gadā ĀIP darba grupa vadīja kopumā deviņas informācijas misijas, kas tika organizētas attiecībā uz atsevišķām Āfrikas un kaimiņreģionu valstīm (Kamerūnu, Angolu, Tunisiju, Zambiju, Keniju, Armēniju, Somāliju (Etiopiju), Senegālu, Sjerraleoni). Turklāt 2020. gadā ir paredzētas vismaz septiņas informācijas misijas attiecībā uz Āfrikas un kaimiņreģionu valstīm (Ugandu, Ruandu/Burundi, Burkinafaso, Malāviju, Kongo Demokrātisko Republiku / Kongo Brazavilu, Gvineju-Bisavu, Mozambiku/Madagaskaru). Šīs informācijas misijas veic Komisijas ĀIP attīstības sadarbības speciālisti, kuriem ir zināšanas finanšu un komunikācijas jomā, ar aktīvu atbalstu, ko nodrošina ES delegācijas attiecīgajās partnervalstīs. Eiropas AFI jau aktīvi piedalās šajās ĀIP informācijas misijās, kas parasti tiek organizētas informācijas sesiju veidā kopā ar ieguldītājiem, vietējo privāto sektoru, partnervalstu valdības amatpersonām un pārstāvjiem no ES dalībvalstīm un citiem nozīmīgiem līdzekļu devējiem. Turklāt Eiropas Komisija atbalsta tādu svarīgu un valstīm specifisku darījumdarbības forumu organizēšanu, kuros piedalās galvenie pārstāvji no privātā sektora, kā arī SFI, ieguldītāju un valdības pārstāvji. Šie darījumdarbības forumi ir svarīgas platformas, kas tiek izmantotas, lai risinātu problēmas un pievērstos iespējām īstenot darījumdarbību un veicināt vietējus un Eiropas mēroga ieguldījumus valstī, un tajos tiek nodrošināta augsta līmeņa dalība.

Turklāt, regulāri apspriežoties ar ES attīstības un finanšu iestādēm, kas darbojas uz vietas, ES delegācijas katru mēnesi organizē ekonomikas konsultantu sanāksmes ES delegācijās un vēstniecībās partnervalstīs. ES delegācijām ir arī būtiska loma, organizējot regulārus darbseminārus par ieguldījumiem.

Komisija turpinās strādāt, lai uzlabotu un pastiprinātu šīs esošās tehniskās sanāksmes un citas platformas, kā noteikts Komisijas 2018. gada paziņojumā “Ceļā uz efektīvāku finanšu arhitektūru ieguldījumiem ārpus Eiropas Savienības”¹⁷.

¹⁷ COM(2018) 644 *final*.

Padomes 23. secinājums. AICINA Eiropas Komisiju un dalībvalstis radīt stimulus nolūkā stiprināt sadarbību starp dažāda lieluma, profilu un spēju dalībniekiem, kas iesaistīti attīstības finansēšanā un īstenošanā, lai maksimāli palielinātu ietekmi uz attīstību, jo īpaši atbalstot iekļaujošas partnerības ar mazākām attīstības iestādēm un maksimāli izmantojot tādus instrumentus kā sadarbības vienošanās, līdzfinansēšana un savstarpējas palāvības procedūras. AICINA Eiropas Komisiju izstrādāt mehānismus, lai attīstības dalībniekiem un iestādēm no ES, īpaši mazākiem dalībniekiem un iestādēm, vienkāršotu piekļuvi finansējumam.

Saistībā ar EFIA+ nākotnē — NDICI regulas priekšlikuma 27. panta 5. punktā ir paredzēts veicināt sadarbību starp atbilstīgajiem partneriem. Kā izklāstīts 2018. gada septembra paziņojumā, Komisija “neatliekamas prioritātes kārtā aicina pašreizējās galvenās finanšu un attīstības iestādes, kas darbojas attīstības finansēšanas jomā valsts un Eiropas līmenī, apsvērt lielākas sadarbības pieeju”.

Tas jo īpaši varētu ietvert attiecīgu projektu līdzfinansēšanu, ko veic mazākas un lielākas Eiropas AFI. Komisija nodrošinās vienlīdzīgus apstākļus visiem īstenošanas partneriem.

Komisija arī īpaši aicina, lai priekšlikumus iesniedz AFI konsorcijs, kuru sastāvā ir vismaz viena maza AFI. Kā potenciālu iespēju Komisija pēta, kādā veidā, piemēram, ar EFIA+ valžu starpniecību, varētu atvēlēt ierobežotu procentuālo daļu no pieejamo līdzekļu kopējās summas AFI konsorcijs iesniegtajiem priekšlikumiem. Pēc apspriedēm ar AFI varētu arī paredzēt mehānismus informācijas un pieredzes apmaiņas veicināšanai starp AFI, piemēram, EUBEC kontekstā.

Komisija turpinās pašreizējos centienus stiprināt attīstības finansēšanas dalībnieku sadarbību, veicinot kopēju apmācību un izstrādājot palīdzības mehānismus. Turklāt vairākas SFI un dalībvalstu iestādes ir sagatavojušās veikt vai jau veic pīlāru novērtēšanas procesu. Potenciālo īstenošanas partneru pīlāru novērtēšanas pabeigšana ir priekšnosacījums tam, lai turpmāk varētu novirzīt budžeta garantijas un finansējuma apvienošanas darbības, šai nolūkā izmantojot plašāku klāstu mazāku Eiropas AFI.

Pīlāru novērtēšanas process¹⁸ sastāv no deviņiem¹⁹ dažādiem pīlāriem un ir viens no priekšnosacījumiem, lai būtu iespējama ES finansējuma netiešā pārvaldība, tostarp EFIA ietvaros. Ar šo struktūru sistēmām, noteikumiem un procedūrām ir jānodrošina tāds ES finanšu interešu aizsardzības līmenis, kas ir līdzvērtīgs līmenim, kāds tiek nodrošināts tiešā pārvaldībā vairākās pamatjomās, tādās kā finansējuma nodrošināšana trešām personām, grāmatvedības sistēma un neatkarīga ārējā revīzija. Komisija pašlaik apsver to, kādā veidā veicināt un atbalstīt pīlāru novērtēšanu, lai vēl vairāk pastiprinātu iekļautību.

¹⁸ C(2019) 2882 final, “Par jaunu darba uzdevumu noteikšanu attiecībā uz pīlāru novērtēšanas metodiku, kuru izmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046”.

¹⁹ Darba uzdevumi pīlāru novērtēšanai pieejami vietnē https://ec.europa.eu/europeaid/funding/about-funding-and-procedures/audit-and-control/pillar-assessments_en.

2. pamatjoma: komunikācijas un informēšanas pasākumi, kas jau ir veikti un kas vēl ir jāīsteno Komisijas dienestiem un EĀDD

Padomes 16. secinājums. AICINA Eiropas Komisiju un dalībvalstis ar Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) atbalstu nākt klajā ar priekšlikumiem par ES globālās attīstības stratēģijas vispārējo atpazīstamību un vēstījumu, kā arī par tās finansējumu, palielināt tās radītās ietekmes — gan uz ES, gan partnervalstīm — redzamību un uzlabot saziņu par to. MUDINA visas attiecīgās Eiropas ieinteresētās personas un dalībvalstis apspriest šādus priekšlikumus nolūkā uzlabot to saziņas stratēģijas un darbības.

ES komunikācijas vēstījuma un stratēģijas neatņemamas daļas ir Eiropas Konsenss par attīstību, Āfrikas un Eiropas ilgtspējīgu investīciju un darbvietu alianse un Eiropas kaimiņattiecību politika. Uz to pamata Komisijas dienesti ar EĀDD atbalstu strādā, lai maksimāli palielinātu ES informatīvos centienus, izstrādājot vēstījumus un atpazīstamības pasākumus atbilstīgi ES globālajai attīstības stratēģijai ar mērķi palielināt ES pamanāmību.

Jau tiek īstenotas vairākas iniciatīvas, lai efektīvi komunicētu par ES sadarbību ar partnervalstīm. Tās cita starpā ir kampaņas ES un partnervalstīs (2019. gadā tika rīkoti 15 ar darījumdarbību saistīti pasākumi, no kuriem astoņi — ES dalībvalstīs), un tās ir vērstas uz to, lai sekmētu ES vērtības un ES kolektīvās darbības un pasaules mēroga ieguldījumu ietekmi.

Turklāt ierosinātās *NDICI* regulas 36. pantā ir paredzēti papildu pasākumi, lai stiprinātu komunikāciju par ES ieguldījumiem un starptautiskajām partnerībām, pieprasot, lai galvenās ieinteresētās personas garantē, ka ES finansējuma saņēmēji atzīst tā izcelsmi un nodrošina tā redzamību, sniedzot mērķorientētu informāciju plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai. Lai gan 20. panta 2. punkta c) apakšpunktā ir paredzēti papildu atbalsta pasākumi saistībā ar komunikācijas stratēģijām, korporatīvo komunikāciju un Savienības politisko prioritāšu redzamību, ir nepieciešams, lai galvenie dalībnieki, kas īsteno ES globālo attīstības stratēģiju, strādātu nolūkā pastiprināt ES vēstījumu un atpazīstamības veicināšanas centienus. Tas jo īpaši var ietvert:

- ciešāku koordināciju starp ES iestādēm, dalībvalstīm, AFI un īstenošanas dalībniekiem, lai uzlabotu kopējās komunikācijas stratēģijas un darbības;
- tāda zīmola izstrādi, kuru valsts un ES mēroga attīstības aģentūras un bankas varētu izmantot, lai popularizētu ES attīstības darbības, tostarp ieguldījumus; jau ir ieviests zīmols “EU4”, ko plaši izmanto Austrumu partnerības valstīs un replicē vairākos lietojumos un kontekstos (t. i., *EU4Finance*, *EU4Energy* u. c.);
- īpašu korporatīvo vizuālo materiālu izstrādi, lai informētu sabiedrību par ES finansētām darbībām;
- jaunu plašākas mērķauditorijas uzrunāšanas veidu izmēģināšanu, īstenojot tādus projektus kā, piemēram, *Faces2Heart* kampaņa;
- mērķorientētu rīku izstrādi konkrētām mērķa grupām, piemēram, ES iekšējiem dalībniekiem, ES ārējām ieinteresētajām personām un ES līdzekļu saņēmējiem.

3. pamatjoma: spēja, darbības nodrošināšana un iekšējās koordinācijas pasākumi, kas jau ir veikti un kas Eiropas Komisijai vēl ir jāīsteno ar EĀDD palīdzību

Padomes 17. secinājums. UZSVER Eiropas Komisijas un EĀDD lomu ES attīstības politikas darbības nodrošināšanā, tostarp arī nodrošinot visu Eiropas attīstības jomas dalībnieku labāku koordināciju un vienlaikus ievērojot Padomes sniegtās plašākās politiskās norādes, īpaši par attīstības mērķiem. AICINA tās uzlabot iekšējo koordināciju, kā arī to sadarbību ar dalībvalstīm, cita starpā veidojot politisku dialogu un izstrādājot valstu un reģionālas stratēģijas.

Komisija ar EĀDD atbalstu pastiprina savus centienus uzlabot ES attīstības politiku un nodrošināt tās darbību, īstenojot visu Eiropas dalībnieku labāku koordināciju. Komisija virzās uz lielāku iekšējo koordināciju, kā arī sadarbības ar dalībvalstīm nostiprināšanu, cita starpā saistībā ar politikas dialogu un valsts un reģionālu stratēģiju sagatavošanu. Vairākās valstīs ir nodibināta cieša sadarbība starp ES delegācijām un dalībvalstu vēstniecībām. Šī sadarbība tiks vēl vairāk uzlabota, izmantojot tādus instrumentus kā ĀIP, kas ir viens no pamatinstrumentiem šajā saistībā.

Ierosinātajā *NDICI* regulā ir paredzēts vienādot esošos instrumentus, īstenojot kopēju pārvaldību un pieeju “politika vispirms”. Tam būs liela nozīme, nodrošinot efektīvu un saliedētu iekšējo koordināciju. Turklāt minētajā priekšlikumā ir pausts skaidrs aicinājums stiprināt koordināciju starp Savienību un dalībvalstīm (8. panta 5. punkts). Jāatzīmē arī, ka 8., 10., 11. un 12. pantā ir ierosināts īstenot iekļaujošu procesu, kas ietver kopīgu plānošanu ar dalībvalstīm un apspriedes ar īstenošanas partneriem, partnervalstīm, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējām iestādēm.

ES attīstības politika pašlaik tiek īstenota, izmantojot dažādas sistēmas un mehānismus, kurus varētu izvērst, lai vēl vairāk palielinātu to efektivitāti. Reģionālās platformas (piem., ES Ārējo investīciju plāna stratēģiskajās un operatīvās darbības padomēs) un apspriežu struktūras (piem., *EUBEC* vai praktiķu sadarbības tīklā) apvieno Savienības pārstāvjus, dalībvalstis, īstenošanas partnerus un attīstības ekspertus, lai ES varētu izmantot pieejamās plašās speciālās zināšanas atbilstoši Padomes noteiktajam politiskajam virzienam.

Nākotnē Komisija turpinās sadarboties ar ieinteresētajām personām EFIA+ pārvaldības struktūras ietvaros, sākot ar 2021.–2027. gada finanšu cikla plānošanu, kurā par atsauci izmantojami galvenokārt ES politikas mērķi neatkarīgi no pašlaik esošajiem un turpmākajiem instrumentiem un partneriem. Kopēja plānošana kļūs par vēlamu risinājumu atbilstīgi *NDICI*, un tas veicinās sadarbības un koordinācijas sekmēšanu ieguldījumu finansēšanas jomā.

Padomes 22. secinājums. AICINA Eiropas Komisiju un dalībvalstis stiprināt sadarbību starp esošajiem Eiropas zināšanu centriem un attīstības pētniecības institūtiem, ES un starptautisko pētniecību attīstības jomā efektīvāk sasaistot ar politikas veidošanu, atbalstot pētījumu izstrādi attīstības jomā un veicinot apmācību par ziņošanu un ietekmes uz attīstību novērtēšanu ES. Tām arī būtu jāapsver, kā strādāt, lai izveidotu kopīgu platformu, kas cita starpā ietvertu informāciju par notiekošiem un plānotiem projektiem un — vajadzības gadījumā — par finansēšanas nosacījumiem un to īstenošanas partneriem nolūkā sniegt visaptverošu pārskatu par ES darbību, ņemot vērā esošos instrumentus.

Ārlietu padomes attīstības ministru sanāksmēs tiek sniegtas politiskās norādes par attīstības politikas jautājumiem, tostarp par finansējumu ieguldījumiem, lai atbalstītu attīstību. Ministri ir regulāri apspriedušies par šiem jautājumiem, pēdējoreiz — 2019. gada 26. novembrī, kad ministri uzaicināja Eiropas SFI vadītājus uz ministru sanāksmi. Arī Ekonomikas un finanšu padomei ir bijusi būtiska loma nepieciešamo dialogu nodrošināšanā starp galvenajiem Eiropas finanšu un attīstības dalībniekiem.

Turklāt ES attīstības ģenerāldirektoru sanāksmes ir kā platformas, kurās pārrunāt ES attīstības darbības. Pēdējā sanāksme notika 2019. gada 26. novembrī Briselē un pievērsās tam, kā AFI var maksimāli palielināt savu ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā, kā arī potenciālajām iespējām, ko piedāvā ĀIP.

Tiek izstrādātas platformas, kas satur informāciju par notiekošajiem un plānotajiem projektiem. Pirms trim gadiem Komisija izveidoja ieguldījumu Vidusjūras dienvidu reģionā koordinēšanas iniciatīvu (*AMICI*), lai palīdzētu novērtēt ietekmi uz attīstību. *AMICI* ir sadarbīga atsevišķu šķirķļu datubāze, ko izstrādājuši Komisijas attīstības un finanšu eksperti projektiem, kas īstenoti kaimiņreģionā, un tajā ir ietverti ES, dalībvalstu un SFI attīstības projekti. Izmantojot minēto datubāzi, Komisija var savākt, analizēt un filtrēt datus no visiem dažādajiem projektiem, kas īstenoti pēdējos trijos gados.

Turklāt unikāls instruments un vienas pieturas aģentūra, kur pieejama informācija par finansējumu, ir *EU Aid Explorer* vietne: tā veicina līdzekļu devēju koordināciju, nodrošina pārredzamību un uzlabo pārskatatbildību pret iedzīvotājiem. *EU Aid Explorer* sniedz lietotājiem iespēju atrast visaptverošus apkopotus datus, kā arī detalizētu informāciju par starptautiskiem attīstības projektiem, kurus finansējusi ES un tās dalībvalstis, šai nolūkā izmantojot Eiropas Komisijas datus un atvērtos datus, kurus ES dalībvalstis publicē ESAO kredītinformācijas sistēmā (*CRS*) un Starptautiskās palīdzības pārredzamības iniciatīvas (*IATI*) standartā.

Komisija apsver iespēju izmantot datubāzi citām ārējām darbībām un reģioniem. Komisija novērtē arī iespēju izveidot zināšanu “izcilības centru” attīstības jomā, izmantojot ES domnīcas, kā arī iespēju turpmāk iesaistīt Eiropas domnīcu grupas ES starptautiskajā sadarbībā globālai ilgtspējīgai attīstībai.

Padomes 24. secinājums. MUDINA noteikt tādus kopējus standartus un darījumdarbības modeļus privātā sektora iesaistei attīstības politikas īstenošanā, kuru pamatā būtu ESAO un DFI [AFI] apvienotā finansējuma principi.

Komisija savā paziņojumā “Privātā sektora lielāka nozīme iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanā jaunattīstības valstīs”²⁰ ierosina ieviest sešus kritērijus privātā sektora dalībnieku atbalstam atbilstīgi Komisijas noteiktajiem privātā sektora nozīmes stiprināšanas principiem ES attīstības sadarbības jomā. Minētie kritēriji attiecas arī uz ES finansējuma apvienošanas un garantiju darbībām un ir saskanīgi ar visiem pieciem ESAO apvienotā finansējuma principiem²¹.

Padome savos secinājumos par minēto paziņojumu atbalstīja šos principus un kritērijus, kas ierosināti sadarbībai ar privāto sektoru un tā atbalstīšanai, un aicināja Komisiju un dalībvalstis noteikt, kā konkrēti tos piemērot. Attiecīgi Komisija minētos principus un kritērijus vēlāk apsprieda ar dalībvalstīm ES Privātā sektora attīstības ekspertu grupā un ES attīstības ģenerāldirektoru sanāksmē.

Būtisks privātā sektora darbību komponents gan Eiropas valstīs, gan partnervalstīs ir atbildīga darījumdarbība. Pēdējos gados Komisija ir strādājusi, lai veicinātu atbildīgu darījumdarbību un īstenotu ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, kombinējot brīvprātīgas un obligātas darbības. Komisija 2019. gada martā publicēja Komisijas dienestu darba dokumentu, kurā sniegts pārskats par progresu attiecībā uz korporatīvo sociālo atbildību, atbildīgu darījumdarbību un uzņēmējdarbību, kā arī cilvēktiesībām²².

Komisija ir arī sekojusi līdzi darbam, ko veica AFI darba grupa attiecībā uz apvienotā koncesiju finansējuma principiem privātā sektora projektiem.²³ Pašlaik tie tiek izmantoti finansējuma apvienošanas īstenošanā, arī attiecībā uz minimālas koncesijas principu, kas paredz, ka līdzekļu devēju ieguldījumam ir jāatbilst minimumam, kas nepieciešams, lai attiecīgais projekts būtu ekonomiski un finansiāli dzīvotspējīgs.

Komisija iepriekš minētos principus un kritērijus ir integrējusi savās finansējuma apvienošanas pamatnostādņēs, kuras tā atjauninās 2020. gada gaitā.

²⁰ COM(2014) 263 *final*.

²¹ <http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/blended-finance-principles/>.

²² SWD(2019) 143 *final*.

²³ AFI darba grupa attiecībā uz apvienoto koncesiju finansējumu privātā sektora projektiem; kopējais ziņojums, 2018. gada oktobra atjauninājums, <https://www.edfi.eu/wp/wp-content/uploads/2018/10/DFI-Blended-Finance-Report-OCT-2018.pdf>.

Secinājums

Komisija atzinīgi novērtē Padomes laicīgi sniegtos norādījumus un turpinās sadarbīties ar to, lai panāktu ES prioritāšu un mērķu izpildi saistībā ar nākotnes finanšu arhitektūru attīstībai. Komisija ir arī gatava veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu koordināciju un sadarbību starp dalībniekiem, kas iesaistīti ES attīstības politikas īstenošanā. Šajā saistībā Komisija, izstrādājot turpmākas darbības, ņems vērā attiecīgo komisāru pilnvaras, lai ierosinātu jaunu visaptverošu koordinācijas mehānismu ar mērķi nodrošināt, ka ES, tās dalībvalstis un SFI, kurās tām ir līdzdalība, kopīgi izmanto to apjomīgo finansiālās palīdzības spēju saskaņotā veidā, kas popularizē ES vērtības un stratēģiskos mērķus.

Kā izklāstīts šajā ziņojumā, Komisijas dienesti ar EĀDD atbalstu²⁴ strādā, lai īstenotu LG ieteikumus un Padomes secinājumus. Vairāki pasākumi, kuru mērķis ir vienkāršot, racionalizēt un ievērojami uzlabot finanšu arhitektūru attīstībai, ir atkarīgi no ierosinātās *NDICI* regulas apstiprināšanas, savukārt daudzi citi jau tiek īstenoti. Komisija arī gaida ieguldījumu, ko Padome pieprasījusi no EIB un ERAB, jo īpaši to attiecīgos priekšlikumus palielināt sadarbību starp abām šīm iestādēm un ar Eiropas un citām AFI. Ir paredzēts veikt vēl citus pasākumus, lai izpētītu citas jomas, kā to ierosinājusi LG un Padome.

Visbeidzot, Komisija atbalsta Padomes secinājumu, kurā dalībvalstis tiek mudinātas stiprināt savu atbildību par ES attīstības politiku, izmantojot ciešāku iesaisti, regulāru politikas vadību un turpmākas stratēģiskās norādes, kā arī efektīvāku mijiedarbību un koordināciju ar Eiropas Komisiju un AP/PV. Komisija atbalsta šo pieeju, kas atbilst ES globālajā ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā paustajam aicinājumam veidot atsaucīgāku un savienotāku Savienību, Eiropas Konsensam par attīstību — ES vienotajam redzējumam par sadarbību attīstības jomā, kā arī sistēmai, par kuru panākta vienošanās programmā 2030. gadam, un Adisabebas rīcības programmai, kas paredzēta ES un tās dalībvalstīm.

²⁴ Saskaņā ar Padomes Lēmuma 2010/427 2. panta 2. punktu.